UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu	**SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA**
Časový rozsah výučby	5 hodín týždenne, spolu 165 vyučovacích hodín
Ročník	piaty
Škola (názov, adresa)	**Základná škola Belehradská 21, Košice**
Stupeň vzdelania	**nižšie stredné vzdelávanie - ISCED 2**
Dĺžka štúdia	**5 rokov**
Forma štúdia	**denná**
Vyučovací jazyk	**slovenský jazyk**

Školský vzdelávací program je vypracovaný v súlade s inovovaným Štátnym vzdelávacím programom pre nižšie stredné vzdelávanie, ktorý nadobúda účinnosť od 1.9.2015.

1. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Podstatou predmetu slovenský jazyk a literatúra je viesť žiakov k uvedomeniu si jazykovej a kultúrnej pestrosti nielen v rámci Európy a sveta, ale aj v rámci jednotlivých sociálnych prostredí. Cez pochopenie významu jazyka pre národnú kultúru by mali žiaci dospieť k chápaniu odlišností, tolerancii a orientácii v multikultúrnom prostredí. Predmet slovenský jazyk a literatúra ako súčasť vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia je jedným z kľúčových všeobecnovzdelávacích predmetov, obsahom ktorého Podstatou predmetu slovenský jazyk a literatúra je viesť žiakov k uvedomeniu si sú dve vzájomne sa dopĺňajúce zložky – jazyk a literatúra, pričom odporúčané vnútorné delenie predmetu je v pomere zložiek 3:2 a 2:2 alebo integrácia oboch zložiek.

2. CIELE PREDMETU

Ciele predmetu sú v súlade s cieľmi vzdelávacieho predmetu, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

3. KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE

Obsah vyučovacieho predmetu slovenský jazyk a literatúra v 5. ročníku vedie k postupnému osvojovaniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií, ktoré sú v súlade s profilom absolventa nižšieho stredného vzdelávania, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

4.– 5. OBSAHOVÝ A VÝKONOVÝ ŠTANDARD

Obsahový a výkonový štandard predmetu je v súlade s obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet slovenský jazyk

a literatúra, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet **– ŠVP, 2015,** jazyk **s. 5 – 19,** literatúra **s. 51 – 56.**

PRIEREZOVÉ TÉMY

Prierezové témy sú implementované v predmete slovenský jazyk a literatúra priebežne v jednotlivých tematických celkoch: osobnostný a sociálny rozvoj, výchova k manželstvu a rodičovstvu, environmentálna výchova, mediálna výchova, multikultúrna výchova, ochrana života a zdravia.

Prierezové témy predmetu sú v súlade s prierezovými témami pre vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra, schválenými ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

FINANČNÁ GRAMOTNOSŤ

Obsahový a výkonový štandard je doplnený o vzdelávanie v oblasti finančnej gramotnosti. Opiera sa o vládou schválenú stratégiu. V súvislosti s tým bol v roku 2014 aktualizovaný Národný štandard finančnej gramotnosti (NŠFG).

Témy finančnej gramotnosti sú zapracované do ŠkVP na základe metodiky, ktorú schválilo MŠ SR dňa 22. augusta 2014 pod číslom 2014-498/40322:5-10E0 s účinnosťou od 1. septembra 2014.

6. PEDAGOGICKÉ STRATÉGIE

Stratégia vyučovania slovenského jazyka a slohu

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania		
	Metódy	Postupy	Formy práce
Chce to len systém a poriadok – slovná zásoba, ustálené slovné spojenia, spisovný jazyk a nárečia	reproduktívna, m. brainstormingu, m. práce s knihou, m. riešenia úloh, m. rozhovoru, uvažuj-vytvor pár–vymeň si názor, m. výkladu, m. otázok a odpovedí	analýza, syntéza, indukcia, dedukcia	iIndividuálna práca, skupinová práca, diferencované vyučovanie, frontálna práca, domáca práca, doučovanie, súťaže, kvízy

Toto už vlastne poznáme – ohybné a neohybné slovné druhy, gramatické kategórie – rod, číslo a pád	heuristická, m. pozorovania, m. práce s knihou, reproduktívna, m. otázok a odpovedí	analýza, syntéza, indukcia, dedukcia	iIndividuálna práca, skupinová práca, diferencované vyučovanie, frontálna práca, domáca práca, doučovanie, súťaže, kvízy
Život v pohybe – životnosť a neživotnosť podstatných mien mužského rodu, skloňovanie a vzory podstatných mien mužského rodu	zhlukovanie, m. predlženého výkladu, m. rozhovoru, recipročné vyučovanie, analýza sémantických prvkov, práca s knihou, cinquain	analýza, syntéza, indukcia, dedukcia	iIndividuálna práca, skupinová práca, diferencované vyučovanie, frontálna práca, domáca práca, doučovanie, súťaže, kvízy
Na vlne tradícií – skloňovanie a vzory podstatných mien ženského rodu	pomiešané udalosti, uvažuj-vytvor pár-vymeň si názor, m. rozhovoru, reproduktívna, m. brainstormingu (hobo metóda), reťazový dialóg, rolové čítanie, voľná písomná práca	analýza, syntéza, indukcia, dedukcia	iIndividuálna práca, skupinová práca, diferencované vyučovanie, frontálna práca, domáca práca, doučovanie, súťaže, kvízy
Čaro učenia vonku – skloňovanie a vzory podstatných mien stredného rodu	reproduktívna, m. práce s knihou, m. riešenia úloh, m. rozhovoru, vymeň si názor, m. výkladu, m. otázok a odpovedí, metóda praktickej činnosti	analýza, syntéza, indukcia, dedukcia	iIndividuálna práca, skupinová práca, diferencované vyučovanie, frontálna práca, domáca práca, doučovanie

Názov tematického celku	**Stratégia vyučovania**		
	Metódy	**Postupy**	**Formy práce**
Poďme sa rozprávať – zvukové vlastnosti reči, spodobovanie	heuristická, m. pozorovania, m. práce s knihou, reproduktívna, m. otázok a odpovedí, metóda praktickej činnosti, metóda pozorovania, voľná písomná práca	analýza, syntéza, indukcia, dedukcia	iIndividuálna práca, skupinová práca, diferencované vyučovanie, frontálna práca, domáca práca, doučovanie, súťaže, kvízy

Vieme čítať – písaný a hovorený text, vecný a umelecký text	zhlukovanie, m. predlženého výkladu, m. rozhovoru, recipročné vyučovanie, práca s knihou, m. praktickej činnosti, voľná písomná práca	analýza, syntéza, indukcia, dedukcia	skupinová práca, diferencované vyučovanie, frontálna práca, domáca práca, doučovanie, súťaže, kvízy, individuálna práca,
Môj pestrofarebný svet – prídavné mená, skloňovanie akostných a vzťahových prídavných mien, vzory pekný a cudzí, stupňovanie akostných prídavných mien	vymeň si názor, m. rozhovoru, reproduktívna, m. brainstormingu (hobo metóda), reťazový dialóg, práca s knihou	analýza, syntéza, indukcia, dedukcia	iIndividuálna práca, skupinová práca, diferencované vyučovanie, frontálna práca, domáca práca, doučovanie, súťaže, kvízy
Opakovanie	heuristická, reťazový dialóg, m. práce s knihou, reproduktívna, m. otázok a odpovedí, metóda praktickej činnosti, metóda pozorovania	analýza, syntéza, indukcia, dedukcia	iIndividuálna práca, skupinová práca, diferencované vyučovanie, frontálna práca, domáca práca, doučovanie, súťaže, kvízy

Stratégia vyučovania literárnej výchovy

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania		
	Metódy	Postupy	Formy práce
Ľudové a autorské rozprávky	reproduktívna, demonštračná, m.rozhovoru, dramatizácia, autodidaktická, rolové čítanie	analýza, syntéza, indukcia, dedukcia	frontálna práca, skupinová práca, individuálna práca, diferencované vyučovanie, domáca práca, súťaže, kvízy, tajničky,
Poézia nonsensu a ľudové piesne	zhlukovanie, m. pozorovania, m. výkladu, recipročné vyučovanie,	analýza, syntéza, indukcia, dedukcia	frontálna práca, skupinová práca, individuálna práca, diferencované vyučovanie, domáca práca, súťaže, kvízy, tajničky
Bábkové divadlo Filmová a televízna rozprávka	m. výkladu, pozorovania, m. rozhovoru, dramatizácia, voľná písomná práca	analýza, syntéza, indukcia, dedukcia	frontálna práca, skupinová práca, individuálna práca, diferencované vyučovanie, domáca práca, súťaže, kvízy, tajničky
Povesti	heuristická, m. ptázok a odpovedí, m.výkladu, práca s knihou, práca s PC, voľná písomná práca	analýza, syntéza, indukcia, dedukcia	frontálna práca, skupinová práca, individuálna práca, diferencované vyučovanie, domáca práca, súťaže, kvízy, tajničky,
Legendy	heuristická, m. otázok a odpovedí, m. výkladu, práca s knihou	analýza, syntéza, indukcia, dedukcia	frontálna práca, skupinová práca, individuálna práca, diferencované vyučovanie, domáca práca, súťaže, kvízy, tajničky
Komiks	m. pozorovania, m. výkladu, m. otázok a odpovedí, uvažuj-vytvor pár-vymeň názor	analýza, syntéza, indukcia, dedukcia	frontálna práca, skupinová práca, individuálna práca, diferencované vyučovanie, domáca práca, súťaže, kvízy, tajničky
Encyklopédie	m. besedy, praktickej činnosti, brainstorming, práca s knihou, práca s PC	analýza, syntéza, indukcia, dedukcia	frontálna práca, skupinová práca, individuálna práca, diferencované vyučovanie, domáca práca, súťaže, kvízy, tajničky
Mimočítankové čítanie (rozprávky, povesti podľa vlastného výberu)	práca s knihou, práca s počítačom, voľná písomná práca	analýza, syntéza, indukcia, dedukcia	projektové vyučovanie

7. UČEBNÉ ZDROJE

Učebné zdroje slovenského jazyka a slohu

Na podporou a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	**Odborná literatúra**	**Didaktická technika**	**Materiálne výučbové prostriedky**	**Ďalšie zdroje** (internet, knižnica, ...
Chce to len systém a poriadok – slovná zásoba, ustálené slovné spojenia, spisovný jazyk a nárečia	Mgr. Monika Andrejčáková, PhD., Mgr. Iveta Barková, PhDr. Katarína Huncová, PhD. Slovenský jazyk 5 – pracovná učebnica Vydavateľ: Expol pedagogika s. r. o. Heydukova 12 – 14, Bratislava 2023	CD – prehrávač magnetofón, multimediálny projektor	mapky SJ, tabuľky SJ,	Internet, žiacka knižnica, učiteľská knižnica, (encyklopédie, slovníky, časopisy, tlač)
Toto už vlastne poznáme – ohybné a neohybné slovné druhy, gramatické kategórie – rod, číslo a pád	Mgr. Monika Andrejčáková, PhD., Mgr. Iveta Barková, PhDr. Katarína Huncová, PhD. Slovenský jazyk 5 – pracovná učebnica Vydavateľ: Expol pedagogika s. r. o. Heydukova 12 – 14, Bratislava 2023	CD – prehrávač magnetofón, spätný projektor, multimediálny projektor	mapky SJ, tabuľky SJ	Internet, žiacka knižnica, učiteľská knižnica, (encyklopédie, slovníky, časopisy, tlač)
Život v pohybe – životnosť a neživotnosť podstatných mien mužského rodu, skloňovanie a vzory podstatných mien mužského rodu	Mgr. Monika Andrejčáková, PhD., Mgr. Iveta Barková, PhDr. Katarína Huncová, PhD. Slovenský jazyk 5 – pracovná učebnica Vydavateľ: Expol pedagogika s. r. o. Heydukova 12 – 14, Bratislava 2023	CD – prehrávač magnetofón, multimediálny projektor	mapky SJ, tabuľky SJ	Internet, žiacka knižnica, učiteľská knižnica, (encyklopédie, slovníky, časopisy, tlač)
Na vlne tradícií – skloňovanie a vzory podstatných mien ženského rodu	Mgr. Monika Andrejčáková, PhD., Mgr. Iveta Barková, PhDr. Katarína Huncová, PhD. Slovenský jazyk 5 – pracovná učebnica Vydavateľ: Expol pedagogika s. r. o. Heydukova 12 – 14, Bratislava 2023	CD – prehrávač magnetofón, multimediálny projektor	mapky SJ, tabuľky SJ	Internet, žiacka knižnica, učiteľská knižnica, (encyklopédie, slovníky, časopisy, tlač)
Čaro učenia vonku – skloňovanie a vzory podstatných mien stredného rodu	Mgr. Monika Andrejčáková, PhD., Mgr. Iveta Barková, PhDr. Katarína Huncová, PhD. Slovenský jazyk 5 – pracovná učebnica Vydavateľ: Expol pedagogika s. r. o. Heydukova 12 – 14, Bratislava 2023	CD – prehrávač magnetofón, spätný projektor, multimediálny projektor	mapky SJ, tabuľky SJ,	Internet, žiacka knižnica, učiteľská knižnica, (encyklopédie, slovníky, časopisy, tlač)
Poďme sa rozprávať – zvukové vlastnosti reči, spodobovanie	Mgr. Monika Andrejčáková, PhD., Mgr. Iveta Barková, PhDr. Katarína Huncová, PhD. Slovenský jazyk 5 – pracovná učebnica Vydavateľ: Expol pedagogika s. r. o.	CD – prehrávač magnetofón, multimediálny projektor	mapky SJ, tabuľky SJ	Internet, žiacka knižnica, učiteľská knižnica, (encyklopédie, slovníky, časopisy, tlač)

	Heydukova 12 – 14, Bratislava 2023			
Vieme čítať – písaný a hovorený text, vecný a umelecký text	Mgr. Monika Andrejčáková, PhD., Mgr. Iveta Barková, PhDr. Katarína Huncová, PhD. Slovenský jazyk 5 – pracovná učebnica Vydavateľ: Expol pedagogika s. r. o. Heydukova 12 – 14, Bratislava 2023	CD – prehrávač magnetofón, spätný projektor, multimediálny projektor	mapky SJ, tabuľky SJ	Internet, žiacka knižnica, učiteľská knižnica, (encyklopédie, slovníky, časopisy, tlač)
Môj pestrofarebný svet – prídavné mená, skloňovanie akostných a vzťahových prídavných mien, vzory pekný a cudzí, stupňovanie akostných prídavných mien	Mgr. Monika Andrejčáková, PhD., Mgr. Iveta Barková, PhDr. Katarína Huncová, PhD. Slovenský jazyk 5 – pracovná učebnica Vydavateľ: Expol pedagogika s. r. o. Heydukova 12 – 14, Bratislava 2023	CD – prehrávač magnetofón, multimediálny projektor	mapky SJ, tabuľky SJ	Internet, žiacka knižnica, učiteľská knižnica, (encyklopédie, slovníky, časopisy, tlač)
Opakovanie	Mgr. Monika Andrejčáková, PhD., Mgr. Iveta Barková, PhDr. Katarína Huncová, PhD. Slovenský jazyk 5 – pracovná učebnica Vydavateľ: Expol pedagogika s. r. o. Heydukova 12 – 14, Bratislava 2023	CD – prehrávač magnetofón, multimediálny projektor	mapky SJ, tabuľky SJ	Internet, žiacka knižnica, učiteľská knižnica, (encyklopédie, slovníky, časopisy, tlač)

Učebné zdroje literárnej výchovy

Na podporou a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	**Odborná literatúra**	**Didaktická technika**	**Materiálne výučbové prostriedky**	**Ďalšie zdroje** (internet, knižnica, ...
Ľudové a autorské rozprávky	PaedDr. J. Krajčovičová, Mgr. Jela Krajčovičová, PhDr. Marián Lapitka, Mgr. Daniela Petríková, PaedDr. Renáta Somorová: Literárna výchova pre 5. ročník ZŠ, Združenie EDUCO 2010	CD-prehrávač, magnetofón, spätný projektor, multimediálny projektor	portréty, tabuľky z literatúry	Internet, Žiacka knižnica, Učiteľská knižnica, (encyklopédie, časopisy, tlač)
Poézia nonsensu ľudové piesne	PaedDr. J. Krajčovičová, Mgr. Jela Krajčovičová, PhDr. Marián Lapitka, Mgr. Daniela Petríková, PaedDr. Renáta Somorová: Literárna výchova pre 5. ročník ZŠ, Združenie EDUCO 2010	CD-prehrávač, magnetofón, spätný projektor, multimediálny projektor	portréty, tabuľky z literatúry	Internet, Žiacka knižnica, Učiteľská knižnica, (encyklopédie, časopisy, tlač)
Bábkové divadlo Filmová a televízna rozprávka	PaedDr. J. Krajčovičová, Mgr. Jela Krajčovičová, PhDr. Marián Lapitka, Mgr. Daniela Petríková, PaedDr. Renáta Somorová: Literárna výchova pre 5. ročník ZŠ, Združenie	CD-prehrávač, magnetofón, spätný projektor, multimediálny projektor	portréty, tabuľky z literatúry	Internet, Žiacka knižnica, Učiteľská knižnica, (encyklopédie, časopisy, tlač)

	EDUCO 2010			
Povesti	PaedDr. J. Krajčovičová, Mgr. Jela Krajčovičová, PhDr. Marián Lapitka, Mgr. Daniela Petríková, PaedDr. Renáta Somorová: Literárna výchova pre 5. ročník ZŠ, Združenie EDUCO 2010	CD-prehrávač, magnetofón, spätný projektor, multimediálny projektor	portréty, tabuľky z literatúry	Internet, Žiacka knižnica, Učiteľská knižnica, (encyklopédie, časopisy, tlač)
Legendy	PaedDr. J. Krajčovičová, Mgr. Jela Krajčovičová, PhDr. Marián Lapitka, Mgr. Daniela Petríková, PaedDr. Renáta Somorová: Literárna výchova pre 5. ročník ZŠ, Združenie EDUCO 2010	CD-prehrávač, magnetofón, spätný projektor, multimediálny projektor	portréty, tabuľky z literatúry	Internet, Žiacka knižnica, Učiteľská knižnica, (encyklopédie, časopisy, tlač)
Komiks	PaedDr. J. Krajčovičová, Mgr. Jela Krajčovičová, PhDr. Marián Lapitka, Mgr. Daniela Petríková, PaedDr. Renáta Somorová: Literárna výchova pre 5. ročník ZŠ, Združenie EDUCO 2010	CD-prehrávač, magnetofón, spätný projektor, multimediálny projektor	portréty, tabuľky z literatúry	Internet, Žiacka knižnica, Učiteľská knižnica, (encyklopédie, časopisy, tlač)
Encyklopédie	PaedDr. J. Krajčovičová, Mgr. Jela Krajčovičová, PhDr. Marián Lapitka, Mgr. Daniela Petríková, PaedDr. Renáta Somorová: Literárna výchova pre 5. ročník ZŠ, Združenie EDUCO 2010	CD-prehrávač, magnetofón, spätný projektor, multimediálny projektor	portréty, tabuľky z literatúry	Internet, Žiacka knižnica, Učiteľská knižnica, (encyklopédie, časopisy, tlač)
Mimočítankové čítanie		PC	knihy	Internet, Žiacka knižnica, Učiteľská knižnica, (encyklopédie, časopisy, tlač

8. HODNOTENIE PREDMETU

Žiaci sú hodnotení a klasifikovaní v súlade s Metodickým pokynom č.22/2011R na hodnotenie žiakov základnej školy, ktoré schválilo MŠ SR pod č.:2011-3121/12824:4-921 s platnosťou od 1. 5. 2011.

Hodnotenie predmetu je v súlade s hodnotením pre vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra, schváleným ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Hodnotenie predmetu je totožné s hodnotením vzdelávacieho štandardu ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet **– ŠVP, 2015, s. 66 – 69.**